

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİ İLE MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA MUHASEBE EĞİTİMİ: KAHRAMANMARAŞ'TA BİR ALAN ÇALIŞMASI¹

Geliş Tarihi: 29.05.2020

Prof. Dr. Zeynep HATUNOĞLU²

Kabul Tarihi: 05.06.2020

Tahsin İNCİROĞLU³

Makale Türü: Alan Araştırması

Özet

Günümüz iş dünyasında bilgi ve teknolojilerdeki gelişmelere uygun bir şekilde eğitilen iş gücü büyük önem arz etmektedir. Ülkemizde muhasebe eğitimi orta öğretimde Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde, üniversiteler de ise dört yıllık eğitim veren İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri, Siyasal Bilgiler Fakülteleri ve Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarında, iki yıllık eğitim veren meslek yüksekokullarında verilmektedir. Meslek Yüksekokullarına Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri daha düşük puanla yerleşmektedirler.

Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ve Meslek Yüksekokulları birçok sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara eleman yetiştirmektedirler. Bu çalışmanın amacı muhasebe öğrencileri, muhasebe öğretmeni ve öğretim görevlilerinin muhasebe eğitimi, staj eğitimi ve muhasebe mesleğine ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Bu amaçla Kahramanmaraş'ta Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ile Meslek Yüksekokullarında muhasebe eğitimi gören öğrencilere ve bu okullarda muhasebe derslerine giren öğretmen ve öğretim elemanlarına anket yapılmıştır. Anket sonuçları bir istatistik paket programından faydalanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun muhasebe bölümünde isteksiz olarak eğitim aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Staj Eğitimi, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Meslek Yüksekokulları.

Jel Kodları: M41.

ACCOUNTING EDUCATION IN VOCATIONAL & TECHNICAL HIGH SCHOOL AND VOCATIONAL HIGH SCHOOL: A RESEARCH IN KAHRAMANMARAŞ

Abstract

In today's business world, the workforce trained in accordance with the developments in information and technologies is of great importance. In our country, accounting education is given in Vocational and Technical Anatolian High Schools in secondary education, and in the faculties of Economics and Administrative Sciences, School of Political Sciences and Applied Sciences, which provide four years of education, and vocational schools of higher education. are mostly aimed at Vocational and Technical Anatolian High Schools Students are placed at Vocational schools with lower scores.

Vocational and Technical Anatolian High Schools and Vocational Schools train qualified intermediate staff needed by many sectors. The aim of this study is to determine the opinions of accounting students, accounting teachers and instructors about accounting education, internship and

¹ Bu çalışma "Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ile Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi: Kahramanmaraş'ta Bir Alan Çalışması" isimli tezden türetilmiştir.

² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, zhatunoglu@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-9103-2766

³ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, tahsin.46@mynet.com, ORCID: 0000-0003-1447-7048

accounting profession. For this purpose, a questionnaire was conducted to Vocational and Technical Anatolian High School students and teachers, students of Vocational School accounting department and academic staff in Kahramanmaraş. The survey results were analyzed using a statistical package program. The study concluded that the vast majority of students received reluctant training in the accounting education.

Keywords: Accounting Education, Internship Education, Vocational and Technical High School, Vocational High School.

Jel Codes: M41.

1. GİRİŞ

Bir ülkenin gelişmesini ve ekonomik olarak kalkınmasını belirlemede en önemli unsurlardan biri, o ülkenin sahip olduğu iş gücünün niteliğidir. Teknolojinin, sanayileşmenin ve ticaretin gelişmesi ile nitelikli ve eğitilmiş iş gücüne duyulan gereksinim gün geçtikçe artmaktadır. Özellikle sanayi ve hizmet sektöründeki ara eleman eksikliği hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler için en önemli sorunlardan birisidir (Büte, 2010, s. 175). İş gücünün günümüz teknolojilerine uygun olarak eğitilmesi ve nitelikli ara eleman haline getirilmesi ise mesleki ve teknik eğitim kurumlarının sorumluluğundadır. Mesleki eğitim, bireye belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve bakış açısı kazandırarak onu çeşitli yönleri ile geliştirmeyi amaçlayan bir eğitimidir (Kandemir vd., 2016, s. 135). Gelişmiş ülkelerde mesleki eğitim ekonomik kalkınmanın itici gücü olmuştur (Büte, 2010, s. 175). Gelişmekte olan ülke konumundaki ülkemiz için mesleki eğitimin önemi yadsınamaz. Ülkemizde örgün muhasebe eğitimi ortaöğretim düzeyinde Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri (Ticaret ve Meslek Liseleri) ile Çok Programlı Anadolu liselerinde, üniversite düzeyinde ise iki (2) yıllık eğitim veren meslek yüksekokullarında, dört yıllık eğitim veren İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri, Siyasal Bilgiler Fakülteleri ve Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarında/Fakültelerinde verilmektedir. Orta öğretim ve meslek yüksekokulları düzeyinde verilen muhasebe eğitimi ile iş dünyasının ara eleman ihtiyacı karşılanmaktadır.

Ülkemizde mesleki eğitimi geliştirmek ve bunları Avrupa Birliği'ne uyumlu hale getirmek için Milli Eğitim Bakanlığı ve Avrupa Birliği arasında 2000 yılında Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) anlaşması imzalanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı mesleki ve teknik eğitim kurumlarında 2006 yılından itibaren Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında yeniden yapılandırmaya gidilmiş ve modüler eğitime geçilmiştir. Muhasebe eğitimi, teorik eğitim ve staj eğitimi olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. 10-11. sınıflarda öğrencilerin MEGEP modülleri kullanılarak muhasebe eğitiminin teorik kısmını, 12. sınıfta ise 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu hükümlerine göre staj eğitimiyle de uygulama kısmını almaları sağlanmaktadır (www.meb.gov.tr).

Meslek Yüksekokulları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin devamı niteliğindedir ve öğrencilerin iş dünyası ihtiyaçlarına uygun eğitim almalarına katkı sağlamaktadır. Meslek Yüksekokullarında öğrencilere dört yıllık fakültede verilen eğitim sıkıştırılmış şekilde iki (2) yılda verilmekte ve birinci sınıftan ikinci sınıfa geçilen yaz döneminde öğrencilerin staj yapma zorunluluğu bulunmaktadır. Muhasebe biliminin uygulamalı bir bilim olması nedeniyle okulda verilen teorik bilginin staj eğitimi sırasında uygulama ile ilişkilendirilmesi, bireylerin gerekli bilgi ve beceri ile donanmasında önem arz etmektedir (Başer, 2010, s. 10). Staj öğrencilerin mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini, iş hayatına uyumlarını, gerçek üretim ve hizmet alanlarında yetişmelerini ve okulda olmayan tesis, araç,

gereç ve ekipmanları tanımalarını sağlamak için kırk (40) işgünü işletmelerde gördükleri uygulama eğitimidir (www. megep.meb.gov.tr).

Muhasebe mesleğinin geleceği, bu mesleği icra edecek öğrencilerin Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde ve Meslek Yüksekokullarında iyi bir muhasebe eğitimi almalarına, yeterli bilgi ve becerilerle donatılarak muhasebe mesleğini icra etmelerine bağlıdır. Bu nedenle öğrencilerin, öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının muhasebe eğitime ve muhasebe mesleğine yönelik tutumlarının bilinmesi büyük önem arz etmektedir. Aksi takdirde muhasebe mesleğinde çalışacak nitelikli adayları mesleğe yönlendirecek teşvik edici etkin politikaların geliştirilmesi mümkün olmayacaktır.

Bu çalışmada Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ile Meslek Yüksekokullarında verilen muhasebe eğitimi öğrenciler ve eğitimciler açısından incelenmiş, yaşanan aksaklıklar ve sorunlar tespit edilerek bu sorunlara çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

2. LİTERATÜR ÇALIŞMASI

Liselerde ve yüksekokullarda verilen muhasebe ve staj eğitimine ilişkin olarak gerek öğretmen, gerek öğretim elemanları, gerekse de öğrenci görüşlerinden hareketle yapılan akademik çalışmaların sonuçları aşağıda özetlenmiştir.

Gökgöz (2007), “Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Stajyerlikte Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri: İstanbul Örneği” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, ticaret meslek liselerinde verilen muhasebe eğitimini incelemiş, bu eğitimle ilgili stajyerlik aşamasında yaşanan sorunların neler olduğunu tespit ederek bu problemlere yönelik çözüm önerilerinde bulunmuştur. Çalışmada ticaret meslek liselerindeki muhasebe eğitiminin iş dünyasının ihtiyaçlarını karşılamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Demirci (2007), “Ticaret Meslek Lisesinde Staj Yapan Öğrencilerin İşletmelerde Beceri Eğitiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Yolları” adlı yüksek lisans çalışmasında, ticaret meslek lisesi öğrencilerinin staj eğitiminde karşılaştıkları sorunları ve bu sorunların çözümü için yapılabilecekleri araştırmıştır. Çalışmada, öğrencilerin okulda aldıkları muhasebe eğitimi ile stajdaki uygulamaların farklı olduğu, öğrencilerin stajda kendilerinden beklenenleri yapabilecek mesleki bilgi ve beceriye sahip olmadığı tespit edilmiştir.

Eleren ve Kayahan (2007), “Muhasebe Eğitiminin Öğrenci Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında Bir Araştırma” adlı çalışmalarında, muhasebe eğitiminde teknolojinin kullanılmasının önemli olduğu, teorik bilgilerin yanında uygulamaya yönelik bilgi ve becerilerin zamanında ve staj yerinde sağlanması gerektiği sonuçlarına ulaşmışlardır.

Süer (2007), “Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Eğitiminden Beklentiler ve Karşılaşılan Sorunlar” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, öğrenciler meslek derslerinin kendilerini mesleğe hazırlamada yetersiz olduğunu, muhasebe ders kitaplarının yetersiz olduğunu, öğretmenler de; okuldaki muhasebe eğitiminin işletmelerdeki uygulamalarla tam olarak uyuşmadığını, teknolojik yetersizlikler gibi sorunlar olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca bazı öğrencilerin muhasebe eğitime uygun olmayan işletmelerde staj yaptıkları ve bu durumun staj eğitimini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Yardımcıoğlu ve Büyükşalvarcı (2007), “Muhasebe Eğitiminde Meslek Yüksekokullarının Yeterliliği ve Tercih Edilme Sebepleri: Selçuk Üniversitesinde Bir Uygulama” adlı çalışmasında meslek yüksekokulu öğrencilerinin çoğunluğunun okudukları

bölümlerde istekleri dışında eğitim gördükleri ve cinsiyete göre, ders tatmin düzeyi bakımından anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Çamtosun (2008), “MEGEP Sürecinde Ticaret Meslek Liselerindeki Muhasebe Eğitiminin Meslek Yüksekokullarındaki Muhasebe Eğitimine Etkileri: İstanbul’da Bir Alan Araştırması” adlı yüksek lisans tezinde ticaret meslek liselerinde verilen muhasebe eğitimini ve bu eğitimin meslek yüksekokullarındaki muhasebe eğitime etkilerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, ticaret meslek liselerinde önemli problemler olduğu, buna karşılık bu liselerde verilen eğitimin meslek yüksekokullarına yeterli alt yapıyı oluşturduğu gözlemlenmiştir.

Bay (2010), “MEGEP Kapsamında Ticaret Meslek Liselerindeki Muhasebe Eğitimi Uygulamasında Karşılaşılan Aksaklıklar ve Çözüm Önerileri: Ankara Örneği” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, MEGEP kapsamında verilen muhasebe eğitimini ve eğitim sırasında karşılaşılan sorunları tespit etmeye çalışmıştır. MEGEP’in bu haliyle yetersiz olduğunu ve proje ile ilgili aksaklıkların giderilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca öğretmenlerin alanlarıyla ilgili hizmet içi eğitime alınması, iş piyasasıyla mesleki eğitim kurumları arasında iş birliği kurulması, modüllerdeki eksikliklerin ve hataların giderilmesi, ticaret meslek liselerine alınan öğrencilerin profilinin iyileştirilmesi gerektiğini belirtmektedir.

İmamoğlu (2010), “Ortaöğretim Kurumlarında Muhasebe Eğitimi ve Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında ortaöğretim kurumlarındaki muhasebe öğretim programlarının durumunu incelemiş, bu eğitimden beklentileri ve karşılaşılan sorunları ele alarak sorunlara ilişkin çözüm önerileri getirmeye çalışmıştır. Çalışmada ticaret meslek liselerine muhasebe alanında başarılı olabilecek öğrencilerin gelmesini sağlamak amacıyla bu okullara sınavla öğrenci alınması önerilmektedir.

Tekşen vd. (2010), “Muhasebe Eğitiminin Değerlendirilmesi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’ne Bağlı Meslek Yüksekokulları Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma” çalışmasında derslerde aktarılan bilgilerin mesleğe ilişkin temel bilgileri öğretme açısından yeniden düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Yılmaz (2011), “İşletmelerdeki Beceri Eğitimi Uygulamasının Muhasebe Eğitimine Katkısı ve Erzurum İl Genelindeki Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerinde Bir Uygulama” adlı yüksek lisans tezinde okulların staj yeri bulmakta zorlandıkları ve öğrencilerin büyük bölümünün ticaret meslek lisesini kendi istekleri dışında farklı amaçlar ile tercih ettiği tespit edilmiştir. Staj eğitimi yaptıran işletmelere devlet tarafından bazı teşvikler verilmesi ve avantajlar sağlanması önerilmektedir.

Otlu vd. (2012), “Meslek Yüksekokulları Muhasebe ve Vergi Bölümlerindeki Muhasebe Eğitimi ve Bölümün Geleceği Hakkında Bir Araştırma: Malatya Meslek Yüksekokulu Uygulaması” adlı çalışmalarında muhasebe ve vergi bölümü öğrencilerinin, aldıkları teorik eğitimin ve staj eğitimlerinin yetersiz olduğu, fiziki ve teknolojik alt yapıda eksikliklerin olduğu tespit edilmiştir.

Kandemir vd. (2016), “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açıkları: Afyon Kocatepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Örneği” adlı makale çalışmasında ankete katılım gösteren öğrencilerin büyük bölümü muhasebe derslerine ve muhasebe mesleğine olumlu bakmaktadır. Gelecekte bu mesleği icra etmek isteyen öğrenciler de kararsız kalan öğrenciler de mevcuttur.

Çiftçi ve Çemrek (2018), “Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi: Muğla İlindeki Meslek Liseleri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmalarında öğrenciler muhasebe alanında meslek lisesini daha çok puanları, iş imkânı ve zorunluluktan dolayı tercih ettiklerini

belirtmişlerdir. Öğretmenler alanlarıyla ilgili eğitim ve sempozyumlara katılmadıklarını, güncel gelişmeleri fazla takip etmediklerini belirtmişlerdir.

Yukarıda özetlenen çalışmalarda, yalnızca orta öğretim ya da yalnızca meslek yüksekokullarında muhasebe eğitimi ya da yalnızca staj eğitimi konusu işlenmiştir. Bu çalışmada farklı olarak hem orta öğretim hem de meslek yüksekokulu düzeyinde öğrenci ve öğretmenlerin muhasebe eğitimi, muhasebe mesleği ve staj eğitimine ilişkin görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

3. MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİ İLE MESLEK YÜKSEKOKULLARI ÖĞRENCİ VE EĞİTİCİLERİNİN MUHASEBE VE STAJ EĞİTİMİ İLE MUHASEBE MESLEĞİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELERİNİN TESPİTİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Bu bölümde, Türkiye’de Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinde öğrenim gören Muhasebe Finansman dalı öğrencilerinin, öğretmen ve öğretim elemanlarının muhasebe ve staj eğitimi ile muhasebe mesleğine ilişkin görüşlerinin tespitine yönelik bir araştırmaya ve araştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Amacı, Yöntemi ve Kısıtları

Araştırmanın amacı, ortaöğretim ve meslek yüksekokulu düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin ve eğitimcilerin muhasebe eğitimi ve muhasebe mesleğine ilişkin düşüncelerini tespit etmektir. Araştırmanın bir diğer amacı ise muhasebe eğitiminin gerekliliklerinden biri olan staj eğitimlerinde yaşanan aksaklıklar ve sorunları tespit ederek çözüm önerileri sunmaktır.

Araştırmada bilgi alma yöntemi olarak birincil kaynaktan veri toplamada sıkça kullanılan anket yöntemi tercih edilmiştir. Anketler öğrenciler, öğretmenler ve öğretim elemanları ile yüz yüze görüşülerek uygulanmıştır. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılında yapılmıştır ve kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın kapsamını, Kahramanmaraş’ta Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin muhasebe ve finansman alanında öğrenim gören son sınıf öğrencileri ve bu okullarda muhasebe derslerine giren öğretmenler ile Meslek Yüksekokullarının Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde okuyan son sınıf öğrencileri ve bu okullarda muhasebe derslerine giren öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Çalışma il genelinde toplam 348 öğrenci ve eğitimci ile gerçekleştirilmiştir. Ankete, Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin son sınıfında okuyan toplam 415 öğrenciden 208’i, muhasebe derslerine giren 42 öğretmenden 39’u ile Meslek Yüksekokullarının Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde okuyan toplam 260 son sınıf öğrencisinden 87’si ve muhasebe derslerine giren 18 öğretim elemanından 14’ü katılmıştır. Anketler SPSS programı kullanılarak frekans analizine tabi tutulmuştur. Ölçekte “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde derecelendirilen 5’li likert ölçeği kullanılmıştır.

Katılımcıların anket sorularını cevaplandırırken yanıltıcı bilgi verme riskinin olması çalışmanın kısıtlarından birisidir. Diğer kısıtlar ise anketin sadece tek bir ilimize uygulanması ve öğrencilerin staj yaptıkları işletmelerin araştırma kapsamına alınmamasıdır.

3.2. Araştırmanın Güvenilirliği

Araştırmaya katılan katılımcılara uygulanan ölçeklerin güvenilirlik analizinde Alfa Modeli’nden (Cronboch Alpha Coefficient) yararlanılmıştır. Alfa Yöntemi ölçekte yer alan

soruların homojen bir yapı gösteren bir bütünü ifade edip etmediğini araştırır. Ağırlıklı standart değişim ortalamasıdır. 0 ile 1 arasında değer alan bu katsayı Alfa Katsayısı olarak adlandırılır. Hesaplanan Alfa Katsayısı birime ait toplam skorun, ölçekteki her bir soruya ait puanların toplanması ile elde edilen ölçeklerde, soruların birbirlerine olan benzerliğini veya yakınlığını ortaya koyan bir katsayıdır. Bu sayının negatif çıkması güvenilirlik modelinin bozulması anlamına gelir. Alfa katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği şu şekilde yorumlanır (Kalaycı, 2006, s. 405):

$0.00 < \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 < \alpha < 0.60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşük.

$0.60 < \alpha < 0.80$ ise oldukça güvenilir.

$0.80 < \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Araştırmaya katılan öğrenci, öğretmen ve öğretim elemanlarının anket formunda yer alan sorulara doğru cevaplar verip vermediğini inceleyebilmek için güvenilirlik analizi yapılmıştır. Güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların güvenilirlik analizi sonuçları

	Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine İlişkin Anket		Meslek Yüksekokullarına İlişkin Anket	
	Soru Sayısı	Cronbach’s Alpha	Soru Sayısı	Cronbach’s Alpha
Öğrenci Anketi	34	0,705	31	0,715
Öğretmen / Öğretim Elemanı Anketi	56	0,618	54	0,659

Tablo 1’de Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde öğrencilere ve öğretmenlere düzenlenen anketteki soruların güvenilirlik analizine baktığımız da, öğrenci anketindeki soruların Cronbach’s Alpha katsayısının 0,705, öğretmen anketindeki soruların Cronbach’s Alpha katsayısının 0,618 olduğu görülmektedir. Öğrenci ve öğretmen anketindeki soruların Cronbach’s Alpha katsayıları $0.6 < \alpha < 0.80$ olduğu için öğrenci ve öğretmen anketindeki ölçeklerin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Ayrıca Meslek Yüksekokullarında öğrencilere ve öğretim elemanlarına düzenlenen anketteki soruların güvenilirlik analizine baktığımızda, öğrenci anketindeki soruların Cronbach’s Alpha katsayısının 0,715, öğretim elemanı anketindeki soruların Cronbach’s Alpha katsayısının 0,659 olduğu görülmektedir. Öğrenci ve öğretim elemanı anketindeki soruların Cronbach’s Alpha katsayıları $0.6 < \alpha < 0.80$ olduğu için öğrenci ve öğretim elemanı anketindeki ölçeklerin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

3.3. Araştırmanın Bulguları

Bu bölümde, araştırmanın amaçları doğrultusunda toplanan verilerin istatistiksel analizleri ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

3.3.1. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin öncelikle muhasebe bölümünü seçmelerinde etkili olan etkenler, sonrasında sırasıyla muhasebe eğitimi, staj eğitimi ve muhasebe mesleğine ilişkin görüşlerinin frekans dağılımları ile ilgili bilgi verilecektir.

3.3.1.1. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Muhasebe Bölümünü Seçmelerinde Etkili Olan Etkenlere İlişkin Frekans Değerleri

Öğrencilerin muhasebe bölümünü tercih etmelerinde etkili olan en önemli faktörlere ilişkin frekans ve yüzde (%) değerleri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Muhasebe bölümü seçiminde etkili olan etmenler

	Frekans	Yüzde
Kendim karar verdim	83	39,9
Ailemin etkisi	105	50,5
Çevre ve arkadaş etkisi	13	6,2
Diğer	7	3,4
Toplam	208	100,0

Tablo 2’ye göre öğrencilerin muhasebe bölümünü seçmelerindeki en önemli faktör %50,5 ile aile etkisidir. Ayrıca öğrencilerin %39,9’u kendi kararı, %6,2’si çevre ve arkadaş etkisi ile %3,4’ü de diğer sebeplerden dolayı muhasebe bölümünü seçmiştir. Bu sonuçlara göre, öğrencilerin büyük çoğunluğu (%50,5) ailesinin etkisiyle, %39,9’u da kendi kararı ile muhasebe bölümünü seçmişlerdir.

Tablo 3’de öğrencilerin muhasebe bölümünü seçmelerinde etkili olan faktörlere katılma dereceleri yer almaktadır.

Tablo 3. Öğrencilerin muhasebe bölümünü seçmede etkili olan faktörlere katılma dereceleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Diğer okullara kayıt yaptıramamış olmak	39 (18,8)	28 (13,5)	28 (13,5)	20 (9,6)	93 (44,7)	208 (100,0)
Lise diplomasına sahip olmak istemek	62 (29,8)	22 (10,6)	7 (3,4)	23 (11,1)	94 (45,2)	208 (100,0)
İlerde muhasebeci olmak istemek	102 (49,0)	32 (15,4)	22 (10,6)	29 (13,9)	23 (11,1)	208 (100,0)
Üniversite kazanılmasa bile ileride iş bulma olanağı sağlaması	90 (43,3)	23 (11,1)	23 (11,1)	35 (16,8)	37 (17,8)	208 (100,0)
Her zaman geçerli bir meslek olması	86 (41,3)	33 (15,9)	14 (6,7)	42 (20,2)	33 (15,9)	208 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Ankete katılan öğrencilerin %54,3’ü diğer okullara kayıt yaptıramadıkları için, %56,3’ü en azından lise diplomasına sahip olmak için, %36,1’i muhasebecilik mesleği her zaman geçerli bir meslek olduğu için bu bölümü seçmiştir. Ancak %64,4’ü ileride muhasebeci olmak istememektedir. Bugün seçme hakkına sahip olsanız tekrar muhasebe bölümünü seçer miydiniz sorusuna katılımcıların %63,9 gibi önemli bir oranı “hayır” cevabını vermişlerdir. Öğreniminize dört (4) yıllık bir yükseköğrenim kurumunda devam etmek ister misiniz sorusuna ise öğrencilerin yarısından fazlası (%54,8) “hayır” cevabını vermişlerdir. Katılımcıların muhasebe bölümünü zorunluluktan dolayı seçtikleri ve bu alanda ilerlemeyi düşünmedikleri söylenilebilir.

3.3.1.2. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Okuldan Aldıkları Muhasebe Eğitiminden Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Frekans Değerleri

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin muhasebe eğitiminden memnuniyet düzeylerine ilişkin analiz sonuçları Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin muhasebe eğitimine ilişkin değerlendirmeleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Muhasebe eğitimi için yeterli alt yapıya sahibim	96 (46,2)	52 (25,0)	22 (10,6)	26 (12,5)	12 (5,8)	208* (100,0)
Okulumuzda muhasebe eğitimine gereken önem verilmektedir.	56 (26,9)	78 (37,5)	10 (4,8)	29 (13,9)	35 (16,8)	208* (100,0)
Okulumuzda aldığım muhasebe eğitimi sonucu kendimi muhasebe işlemleri (belge düzenleme, defterlere kayıt, vb.) yapabilecek seviyede görüyorum.	60 (28,8)	70 (33,7)	22 (10,6)	35 (16,8)	21 (10,1)	208 (100,0)
Okulumuzun muhasebe araç ve gereçleri (basılı evrak, bilgisayar donanımı, vb.) muhasebe eğitimini karşılamaya yeterlidir.	26 (12,5)	63 (30,3)	20 (9,6)	67 (32,2)	32 (15,4)	208 (100,0)
Muhasebe derslerinin grup oluşturularak işlenmesi çok faydalıdır.	19 (9,1)	13 (6,2)	25 (12,0)	100 (48,1)	51 (24,5)	208 (100,0)
Muhasebe dersi modülleri anlayabileceğimiz seviyededir.	93 (44,7)	52 (25,0)	21 (10,1)	30 (14,4)	12 (5,8)	208 (100,0)
Okulda almış olduğumuz muhasebe ders saati yeterlidir.	22 (10,6)	17 (8,2)	31 (14,9)	61 (29,3)	77 (37,0)	208 (100,0)
Muhasebe derslerini seviyorum.	97 (46,6)	30 (14,4)	28 (13,5)	29 (13,9)	24 (11,5)	208 (100,0)
Muhasebe derslerini diğer derslerden daha çok seviyorum.	69 (33,2)	66 (31,7)	30 (14,4)	21 (10,1)	22 (10,6)	208 (100,0)
Öğretmenler dersi bize sevdirmemektedirler.	24 (11,5)	51 (24,5)	19 (9,1)	28 (13,5)	86 (41,3)	208 (100,0)
Muhasebe derslerinden bir şey anlamıyorum.	38 (18,3)	24 (11,5)	20 (9,6)	75 (36,1)	51 (24,5)	208 (100,0)
Muhasebenin gerekli olduğuna pek inanmıyorum.	43 (20,7)	38 (18,3)	22 (10,6)	21 (10,1)	84 (40,4)	208 (100,0)
Muhasebe benim için ilgi çekicidir.	95 (45,7)	45 (21,6)	23 (11,1)	21 (10,1)	24 (11,5)	208 (100,0)
Okulda verilen eğitim işletmelerdeki beceri eğitiminde yaptığımız uygulamalar için yetersizdir.	16 (7,7)	17 (8,2)	21 (10,1)	57 (27,4)	97 (46,6)	208 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin %71,2'si "Muhasebe eğitimi için yeterli alt yapıya sahip olmadığını", %64,4'ü "Okullarında muhasebe eğitimine gereken önemin verilmediğini", %74'ü "Okulda verilen eğitimin işletmelerdeki beceri eğitiminde yaptıkları uygulamalar için yetersiz olduğunu", %66,3'ü "Okulda almış oldukları muhasebe ders saatini yeterli bulduklarını" ancak % 62,5'i "Okullarında aldıkları muhasebe eğitimi sonucunda kendilerini muhasebe işlemlerini (belge düzenleme, defterlere kayıt, vb.) yapabilecek seviyede görmediklerini", %69,7'si ise "Muhasebe dersi modüllerinin anlayabilecekleri seviyede olmadığını", %61'i "Muhasebe dersini sevmediklerini", %60,6'si "Muhasebe derslerinden bir şey anlamadıklarını" ifade etmişlerdir.

3.3.1.3. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Staj Eğitiminden Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Frekans Değerleri

Katılımcıların %64,9'u muhasebe bürolarında, %24'ü özel sektörde (muhasebe bürosu hariç), %11,1'i kamu kuruluşlarında staj yapmaktadırlar. Tablo 5'de Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Staj Eğitimine İlişkin değerlendirmeleri yer almaktadır.

Tablo 5. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin staj eğitiminden memnuniyet düzeyleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Stajyerlikte 3 günün işyerinde, 2 günün okulda geçmesi, okula veya işyerine uyum sağlama konusunda problem oluyor.	12 (5,8)	16 (7,7)	20 (9,6)	13 (6,2)	147 (70,7)	208 (100,0)
Beceri eğitimi (staj) süresi uzatılmalıdır.	20 (9,6)	16 (7,7)	18 (8,7)	97 (46,6)	57 (27,4)	208 (100,0)
Staj yapmış olduğum bölüm muhasebe ile ilgilidir.	18 (8,7)	19 (9,1)	17 (8,2)	59 (28,4)	95 (45,7)	208 (100,0)
Okulda aldığımız eğitimin staj yaptığımız işletmelerde	21	53	14	57	63	208

bize bir faydası olmamaktadır.	(10,1)	(25,5)	(6,7)	(27,4)	(30,3)	(100,0)
İşletmede temizlik çay vb. ayak işlerinde çalıştırılıyorum.	18 (8,7)	10 (4,8)	19 (9,1)	94 (45,2)	67 (32,2)	208 (100,0)
İşletmede muhasebe eğitimi anlamında okuldakilerden farklı bilgiler öğreniyorum.	35 (16,8)	84 (40,4)	17 (8,2)	55 (26,4)	17 (8,2)	208 (100,0)
İşyerlerinde bize işi öğretmek istemiyorlar.	43 (20,7)	12 (5,8)	26 (12,5)	97 (46,6)	30 (14,4)	208 (100,0)
Staj eğitiminde ücretim düzenli olarak ödeniyor.	21 (10,1)	5 (2,4)	18 (8,7)	78 (37,5)	86 (41,3)	208 (100,0)
Staj eğitiminde günlük çalışma süresinden daha fazla çalışıyorum.	14 (6,7)	14 (6,7)	17 (8,2)	63 (30,3)	100 (48,1)	208 (100,0)
Beceri eğitimi yaptığım yerde eğitici personel eksikliği var.	69 (33,2)	83 (39,9)	19 (9,1)	14 (6,7)	23 (11,1)	208 (100,0)
Okulda öğrendiğim bilgileri staj yaptığım işyerinde uygulayabiliyorum.	139 (66,8)	23 (11,1)	13 (6,2)	10 (4,8)	23 (11,1)	208 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 5'e göre, öğrencilerin %78,8'i "staj eğitiminde ücretlerinin düzenli olarak yattığını", %78,4'ü "staj eğitiminde günlük çalışma süresinden daha fazla çalıştıklarını", %77,9'u "okulda öğrendikleri bilgileri stajda uygulayamadıklarını", %77,4'ü "staj yaptıkları işletmede temizlik, çay vb. işleri yaptıklarını", %76,9'u "Stajyerlikte 3 günün işyerinde, 2 günün okulda geçmesinin, okula veya işyerine uyum sağlama konusunda problem olduğunu", %74,1'i "Staj yapmış olduğu bölümün muhasebe ile ilgili olduğunu", %74'ü "staj süresinin uzatılması gerektiğini", %73,1'i "Staj yaptıkları işyerinde eğitici personel eksikliği olmadığını", %61'i "Staj yapılan işyerlerinde işi öğretmek istemediklerini", %57,2'si "İşletmede muhasebe eğitimi anlamında okuldakilerden farklı bilgiler öğrenmediklerini" ifade etmişlerdir.

3.3.1.4. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Muhasebe Mesleğine İlişkin Görüşlerinin Frekans Değerleri

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin muhasebe eğitiminden memnuniyet düzeylerine ilişkin analiz sonuçları Tablo 4'de yer almaktadır.

Tablo 6. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin muhasebe eğitiminden memnuniyet düzeyleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	34 (16,3)	38 (18,3)	27 (13,0)	61 (29,3)	48 (23,1)	208 (100,0)
İleride muhasebe mesleğini icra etmek istiyorum.	66 (31,7)	77 (37,0)	16 (7,7)	30 (14,4)	19 (9,1)	208 (100,0)
Muhasebe mesleği toplumda saygın bir meslektir.	75 (36,1)	67 (32,2)	23 (11,1)	16 (7,7)	27 (13,0)	208 (100,0)
Muhasebe mesleği geleceğin meslekleri arasındadır.	84 (40,4)	59 (28,4)	19 (9,1)	28 (13,5)	18 (8,7)	208 (100,0)
Muhasebe mesleğinde iş bulma imkânı çok fazladır.	12 (5,8)	15 (7,2)	27 (13,0)	69 (33,2)	85 (40,9)	208 (100,0)
Muhasebe mesleği çok zor bir meslektir.	23 (11,1)	27 (13,0)	20 (9,6)	66 (31,7)	72 (34,6)	208 (100,0)
Muhasebe mesleği çok kazançlı bir meslektir.	25 (12,0)	29 (13,9)	18 (8,7)	64 (30,8)	72 (34,6)	208 (100,0)
Türkiye'de muhasebe mesleği bilgi için değil vergi için yapılan bir meslektir.	31 (14,9)	33 (15,9)	24 (11,5)	54 (26,0)	66 (31,7)	208 (100,0)
Muhasebe mesleğinde teknolojiyi yakından takip etmek gerekmektedir.	38 (18,3)	37 (17,8)	21 (10,1)	57 (27,4)	55 (26,4)	208 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 6 'ya göre öğrencilerin %74,1'i "Muhasebe mesleğinde iş bulma imkânının çok fazla olduğunu", %68,8'i "Muhasebe mesleği geleceğin meslekleri arasında olmadığını", %68,7'si "İleride muhasebe mesleğini icra etmek istemediğini", %68,3'ü "Muhasebe mesleğinin toplumda saygın bir meslek olmadığını", %66,3'ü "Muhasebe mesleğinin çok zor bir meslek olduğunu", %65,4'ü "Muhasebe mesleğinin çok kazançlı bir meslek olduğunu", %57,7'si "Türkiye'de muhasebe mesleğinin bilgi için değil vergi için yapılan bir meslek

olduğunu”, %53,8’i “Muhasebe mesleğinde teknolojiyi yakından takip etmek gerektiğini” belirtmişlerdir.

3.3.2. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine İlişkin Bulgular

Meslek Yüksekokulu öğrencileri bu bölümü seçmedeki en önemli nedenleri olarak sırasıyla %41,4 oranında “Başka bir üniversite programına girememe”, %17,2 oranında “Lisede muhasebe bölümünde okunmuş olunması” ve %14,9 oranında “Muhasebe mesleğinde çalışmak istemek” seçeneklerini işaretlemişlerdir. Katılımcıların %71,3’ü “başka bir bölümde okumak ister miydiniz?” sorusuna “evet”, “bugün seçme hakkına sahip olsanız tekrar muhasebe bölümünü seçer miydiniz?” sorusuna %70,1’i “hayır” cevabını vermişlerdir. Öğrenciler muhasebe dersini en iyi (%39,1) öğretim elemanı anlatırken, (%31,0) kendisi çalışırken, (%16,1) bir arkadaş anlattığında öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcıların %48,3’ü muhasebe bürolarında, %35,6’sı özel sektörde (muhasebe bürosu hariç), geri kalan %16,1’i ise kamuda staj yaptığını, %71,3’ü staj yaptığı yerin okuduğu bölümle ilgili olduğunu, %14,9’u ilgili olmadığını, %13,8’i ise kısmen ilgili olduğunu ifade etmişlerdir.

3.3.2.1. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitiminden Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Frekans Değerleri

Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe eğitimine ilişkin görüşleri Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe eğitimine ilişkin görüşleri

	1	2	3	4	5	Toplam
MYO’da muhasebe eğitime gereken önem verilmektedir.	28 (32,2)	24 (27,6)	15 (17,2)	10 (11,5)	10 (11,5)	87 (100,0)
MYO’da aldığım muhasebe eğitimi sonucu kendimi muhasebe işlemleri yapabilecek seviyede görüyorum.	38 (43,7)	23 (26,4)	14 (16,1)	5 (5,7)	7 (8,0)	87 (100,0)
MYO’nun muhasebe araç ve gereçleri muhasebe eğitimini karşılamaya yeterlidir.	30 (34,5)	29 (33,3)	8 (9,2)	11 (12,6)	9 (10,3)	87 (100,0)
Muhasebe öğretim elemanları, muhasebe işlemlerindeki güncel değişiklikler ile ilgili bilgi vermektedirler.	25 (28,7)	22 (25,3)	14 (16,1)	15 (17,2)	11 (12,6)	87 (100,0)
Muhasebe bölümü öğretim elemanları, konularında yeterli teorik bilgiye sahiptirler.	17 (19,5)	26 (29,9)	14 (16,1)	18 (20,7)	12 (13,8)	87 (100,0)
Muhasebe bölümü öğretim elemanları, konularında yeterli uygulamalı bilgiye sahiptirler.	30 (34,5)	22 (25,3)	13 (14,9)	13 (14,9)	9 (10,3)	87 (100,0)
MYO’da verilen muhasebe eğitimi çalışma hayatındaki muhasebe ile paralellik göstermektedir.	31 (35,6)	26 (29,9)	11 (12,6)	14 (16,19)	5 (5,7)	87 (100,0)
MYO’da almış olduğumuz muhasebe ders saati yeterlidir.	6 (6,9)	13 (14,9)	8 (9,2)	29 (33,3)	31 (35,6)	87 (100,0)
MYO’da almış olduğumuz muhasebe ders çeşidi yeterlidir.	9 (10,3)	9 (10,3)	5 (5,7)	28 (32,2)	36 (41,4)	87 (100,0)
MYO’da aldığım muhasebe eğitimi beklentilerimi karşıladı.	32 (36,8)	26 (29,9)	8 (9,2)	15 (17,2)	6 (6,9)	87 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin”, %73,6’sı “MYO’da almış olduğu muhasebe ders çeşidinin yeterli olduğunu”, %70,1’i “MYO’da aldığı muhasebe eğitimi ile kendimi muhasebe işlemlerini yapabilecek yetkinlikte görmediğini”, %68,9’u “MYO’da almış oldukları muhasebe ders saatinin yeterli olduğunu”, %67,8’i “MYO’nun muhasebe araç ve gereçlerinin muhasebe eğitimini karşılamaya yeterli olmadığını”, %66,7’si “MYO’da almış oldukları muhasebe ders çeşidinin yeterli olmadığını”, “%59,8”, “MYO’da muhasebe eğitime gereken önemin verilmediğini” ve “Muhasebe bölümü öğretim elemanlarının konularında yeterli uygulamalı bilgiye sahip olmadıklarını”, % 54,ü, “Muhasebe öğretim elemanlarının muhasebe işlemlerindeki güncel değişiklikler ile ilgili bilgi vermediğini”, %49,4’ü

“Muhasebe bölümü öğretim elemanlarının konularında yeterli teorik bilgiye sahip olmadıklarını” belirtmişlerdir.

3.3.2.2. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Staj Eğitiminden Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Frekans Değerleri

Ankete katılan MYO öğrencilerinin staj eğitimine ilişkin görüşleri Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8. Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin staj eğitimine ilişkin görüşleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Staj yaptığım yerde eğitici personel (usta öğretici) eksikliği var.	31 (35,6)	26 (29,9)	11 (12,6)	8 (9,2)	11 (12,6)	87 (100,0)
Stajda bana yaptırılan işler bilgi ve becerilerime uygundur.	35 (40,2)	25 (28,7)	9 (10,3)	11 (12,6)	7 (8,0)	87 (100,0)
Stajda yüksekokulda gördüğümüz konuları pekiştirme imkânı elde etmekteyiz.	28 (32,2)	26 (29,9)	7 (8,0)	16 (18,4)	10 (11,5)	87 (100,0)
Staj yeri bulmak çok zor olmaktadır.	17 (19,5)	11 (12,6)	15 (17,2)	23 (26,4)	21 (24,1)	87 (100,0)
Staj süresi uzatılmaldır.	12 (13,8)	11 (12,6)	8 (9,2)	26 (29,9)	30 (34,5)	87 (100,0)
Staj eğitimi faydalı olmaktadır	13 (14,9)	17 (19,5)	12 (13,8)	22 (25,3)	23 (26,4)	87 (100,0)
Staj yapmış olduğum yer muhasebe eğitimim açısından uygundur.	8 (9,2)	10 (11,5)	6 (6,9)	27 (31,0)	36 (41,4)	87 (100,0)
MYO da verilen muhasebe eğitimi, staj eğitiminde yaptığımız uygulamalar için yeterlidir.	25 (28,7)	26 (29,9)	12 (13,8)	14 (16,1)	10 (11,5)	87 (100,0)
Staj yaptığım yerde MYO’da öğrendiklerimize uygun bilgi ve beceri kazandırılıyor.	34 (39,1)	24 (27,6)	7 (8,0)	12 (13,8)	10 (11,5)	87 (100,0)
Staj yaptığımız yerlerde bize işi öğretmiyorlar.	11 (12,6)	13 (14,9)	8 (9,2)	23 (26,4)	32 (36,8)	87 (100,0)
Staj eğitiminde, mesleki açıdan kendimi yetiştirme imkânım olmaktadır.	23 (26,4)	26 (29,9)	9 (10,3)	16 (18,4)	13 (14,9)	87 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 8’e göre katılımcıların %72,4’ü “Staj yapmış olduğu yerin muhasebe eğitimi açısından uygun olduğunu”, %68,9’u “Stajda yaptıkları işlerin bilgi ve becerilerine uygun olmadığını” %66,7’si “Staj yaptığı yerde MYO’da öğrendiklerine uygun bilgi ve beceri kazandırılmadığını”, %65,5’i “Staj yaptıkları yerde eğitici personel (usta öğretici) eksikliği olmadığını”, %64,4’ü “Staj süresinin uzatılmasını”, %63,2’si “Staj yaptıkları yerlerde kendilerine işi öğretmediklerini”, %62,1’i “Stajda yüksekokulda gördükleri konuları pekiştirme imkânı elde edemediklerini”, %58,6’sı “MYO da verilen muhasebe eğitiminin, staj eğitiminde yaptıkları uygulamalar için yeterli olmadığını”, %56,3’ü “Staj eğitiminde, mesleki açıdan kendilerini yetiştirme imkânı olmadığını”, %51,7’si “Staj eğitiminin faydalı olduğunu”, %50,5’i “Staj yeri bulmanın çok zor olduğunu” ifade etmişlerdir.

3.3.2.3. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Mesleğine İlişkin Değerlendirmelerinin Frekans Değerleri

Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe mesleğine ilişkin görüşleri Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9. Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe mesleğine ilişkin görüşleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Muhasebe mesleği toplumda saygın bir meslektir.	35 (40,2)	27 (31,0)	9 (10,3)	7 (8,0)	9 (10,3)	87 (100,0)
Muhasebe mesleğinin geleceğin meslekleri arasındadır.	31 (35,6)	26 (29,9)	12 (13,8)	7 (8,0)	11 (12,6)	87 (100,0)
Muhasebe mesleğinde iş bulma imkânı çok fazladır.	7 (8,0)	14 (16,1)	12 (13,8)	24 (27,6)	30 (34,5)	87 (100,0)
Muhasebe mesleği çok kazançlı bir meslektir.	11 (12,6)	9 (10,3)	7 (8,0)	25 (28,7)	35 (40,2)	87 (100,0)
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	27	26	13	14	7	87

	(31,0)	(29,9)	(14,9)	(16,1)	(8,0)	(100,0)
Muhasebe mesleği çok zor bir meslektir.	8 (9,2)	9 (10,3)	7 (8,0)	24 (27,6)	39 (44,8)	87 (100,0)
Türkiye de muhasebe mesleği vergi için yapılan bir meslektir.	10 (11,5)	14 (16,1)	13 (14,9)	26 (29,9)	24 (27,6)	87 (100,0)
Muhasebe mesleğinde teknolojiyi yakından takip etmek gerekmektedir.	13 (14,9)	10 (11,5)	8 (9,2)	26 (29,9)	30 (34,5)	87 (100,0)
İlerde muhasebe mesleğinde çalışmak istiyorum.	30 (34,5)	29 (33,3)	9 (10,3)	9 (10,3)	10 (11,5)	87 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Katılımcıların %72,4'ü “Muhasebe mesleğinin çok zor bir meslek olduğunu”, %71,2'si “Muhasebe mesleğinin toplumda saygın bir meslek olmadığını”, %68,9'u “Muhasebe mesleğinin çok kazançlı bir meslek olduğunu”, %67,8'i “İlerde muhasebe mesleğinde çalışmak istemediğini”, %65,5'i “Muhasebe mesleğinin geleceğin meslekleri arasında olmadığını”, %64,4'ü “Muhasebe mesleğinde teknolojiyi yakından takip etmek gerektiğini”, %62,1 “Muhasebe mesleğinde iş bulma imkânının çok fazla olduğunu”, %60,9'u “Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını”, %57,5'i “Türkiye’de muhasebe mesleğinin vergi için yapılan bir meslek olduğunu” belirtmişlerdir.

3.3.3. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin öncelikle meslekleri ile ilgili konularda bireysel gelişimleri konusunda yaptıkları işlemler ve katıldıkları toplantılar, sonrasında sırasıyla muhasebe eğitimi, staj eğitimi ve muhasebe mesleğine ilişkin görüşlerinin frekans dağılımları ile ilgili bilgi verilecektir.

3.3.3.1. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimlerine İlişkin Frekans Değerleri

Ankete katılan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin %48,7'si meslekleri ile ilgili gelişmeleri takip etmediklerini, %17,9'u gelişmeleri iletişim araçlarından takip ettiklerini, %12,8'i ise hizmet içi eğitimle takip ettiklerini ifade etmişlerdir.

Katılımcıların %66,7'si muhasebe öğretmeni olarak muhasebe eğitimi konusunda yeterli bilgi birikime sahip olduklarını belirtirken, %64,1 üniversite eğitiminden sonra muhasebe ile ilgili eğitimlere katılmamış olduklarını, %69,2'si ise muhasebe ile ilgili herhangi bir yayın ya da siteyi takip etmediklerini ifade etmişlerdir. “Muhasebe Öğretmeni Olarak Muhasebe Dersleri ile İlgili Eksikleriniz Nelerdir?” sorusuna ankete katılan öğretmenlerin %41'i uygulama eksiklerinin olduğunu, %28,2'si bilgisayarlı muhasebe konusunda bilgi sahibi olmadıklarını belirtmiş, %15,4'ü ise eksiğinin olmadığını ifade etmiştir. Ankete katılanların %56,4'ü ülkemizde muhasebe eğitimine gereken önemin verilmediğini de ifade etmişlerdir.

3.3.3.2. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin Muhasebe Eğitimine İlişkin Değerlendirmelerinin Frekans Değerleri

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin Muhasebe Eğitimine ilişkin analiz sonuçları Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin muhasebe eğitimine ilişkin düşünceleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Okulumuzda muhasebe eğitimine gereken önem verilmektedir.	5 (12,8)	11 (28,2)	4 (10,3)	7 (17,9)	12 (30,8)	39 (100,0)
Anadolu liselerine yerleşemeyen öğrencilerin Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine yönlendirilmesi, muhasebe eğitiminin kalitesini düşürecektir.	5 (12,8)	2 (5,1)	3 (7,7)	11 (28,2)	18 (46,2)	39 (100,0)

Muhasebe derslerinin haftalık ders saatleri yeterlidir.	4 (10,3)	5 (12,8)	3 (7,7)	13 (33,3)	14 (35,9)	39 (100,0)
Verdiğimiz muhasebe ders çeşidi yeterlidir.	7 (17,9)	6 (15,4)	2 (5,1)	14 (35,9)	10 (25,6)	39 (100,0)
Muhasebe dersi modülleri, içerik açısından ihtiyaca cevap verecek düzeydedir.	15 (38,5)	11 (28,2)	2 (5,19)	6 (15,4)	5 (12,8)	39 (100,0)
Ders konularının sınıflara göre dağılımı yeniden gözden geçirilmelidir.	4 (10,3)	6 (15,4)	3 (7,7)	16 (41,0)	10 (25,6)	39 (100,0)
Muhasebe modüllerindeki bilgiler günceldir.	17 (43,6)	9 (23,1)	3 (7,7)	8 (20,5)	2 (5,1)	39 (100,0)
Muhasebe dersi modüllerindeki bilgiler öğrencilerin seviyesine uygundur.	12 (30,8)	11 (28,2)	3 (7,7)	8 (20,5)	5 (12,8)	39 (100,0)
Muhasebe araç ve gereçleri muhasebe eğitimi karşılamaya yeterlidir.	14 (35,9)	10 (25,6)	3 (7,7)	8 (20,5)	4 (10,3)	39 (100,0)
Öğrencilerimize, muhasebe konularındaki güncel değişiklikler ile ilgili bilgi vermektetiz.	14 (35,9)	9 (23,1)	1 (2,6)	8 (20,5)	7 (17,9)	39 (100,0)
Okulumuzda muhasebe öğretmenleri konularında yeterli teorik bilgiye sahiptirler.	8 (20,5)	5 (12,8)	3 (7,7)	15 (38,5)	8 (20,5)	39 (100,0)
Okulumuzda muhasebe öğretmenleri konularında yeterli uygulamalı bilgiye sahiptirler.	16 (41,0)	11 (28,2)	3 (7,7)	7 (17,9)	2 (5,1)	39 (100,0)
Okul ders programları, muhasebe eğitiminde öğrenci başarısını etkilemektedir.	6 (15,4)	4 (10,3)	2 (5,1)	14 (35,9)	13 (33,3)	39 (100,0)
Muhasebe eğitiminde teknoloji sınıflarının oluşturulması gereklidir.	3 (7,7)	5 (12,8)	3 (7,7)	16 (41,0)	12 (30,8)	39 (100,0)
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesini tercih eden öğrenciler muhasebe eğitimi için yeterli alt yapıya sahiptir.	16 (41,0)	12 (30,8)	1 (2,6)	6 (15,4)	4 (10,3)	39 (100,0)
Öğrencilerimiz muhasebe derslerine ilgilidirler.	9 (23,1)	7 (17,9)	3 (7,7)	9 (23,1)	11 (28,2)	39 (100,0)
Öğrenciler aldıkları muhasebe eğitimi sonucu, mezun olduklarında muhasebe işlemleri yapabilecek seviyeye gelmektedir.	12 (30,8)	8 (20,5)	2 (5,1)	9 (23,1)	8 (20,5)	39 (100,0)
Uygulama dersleri için her öğrencinin bireysel çalışma yapmasına olanak sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.	5 (12,8)	7 (17,9)	3 (7,7)	9 (23,1)	15 (38,5)	39 (100,0)
Muhasebe derslerinin grup oluşturularak işlenmesi, muhasebe eğitiminin verimliliğini artırmaktadır.	5 (12,8)	4 (10,3)	3 (7,7)	9 (23,1)	18 (46,2)	39 (100,0)
Muhasebe bölümü öğrencilerinin işletme, iktisat, maliye gibi 4 yıllık bölümleri tercih etmede ek puan verilmesi, öğrenci kalitesini dolayısıyla muhasebe eğitiminin kalitesini artırır.	2 (5,1)	4 (10,3)	5 (12,8)	12 (30,8)	16 (41,0)	39 (100,0)
Okulda verilen muhasebe eğitimi ile ticari hayattaki muhasebe arasında fark yoktur.	10 (25,6)	14 (35,9)	3 (7,7)	7 (17,9)	5 (12,8)	39 (100,0)
Öğrenciler uygulamalı derslerde daha başarılıdır.	7 (17,9)	5 (12,8)	4 (10,3)	13 (33,3)	10 (25,6)	39 (100,0)
Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde muhasebe dersleri için fiziki ortam ve teknik altyapı yeterlidir.	13 (33,3)	9 (23,1)	3 (7,7)	6 (15,4)	8 (20,5)	39 (100,0)
Ders programlarında araştırma yapmaya sevk edecek düzenlemeler yapılmalıdır.	5 (12,8)	6 (15,4)	4 (10,3)	11 (28,2)	13 (33,3)	39 (100,0)
Öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarıları çok yüksektir.	14 (35,9)	10 (25,6)	1 (2,6)	4 (10,3)	10 (25,6)	39 (100,0)
Öğrencilerime UFRS ile ilgili bilgiler vermektetiyim	15 (38,5)	12 (30,8)	2 (5,1)	6 (15,4)	4 (10,3)	39 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 10'a göre katılımcıların %74,4'ü "Anadolu liselerine yerleşemeyen öğrencilerin Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine yönlendirilmesinin, muhasebe eğitiminin kalitesini düşüreceğini", %71,8'i "Muhasebe bölümü öğrencilerine işletme, iktisat, maliye gibi 4 yıllık bölümleri tercih etmede ek puan verilmesinin, öğrenci kalitesini dolayısıyla muhasebe eğitiminin kalitesini artıracığını", "Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesini tercih eden öğrencilerin muhasebe eğitimi için yeterli alt yapıya sahip olmadığını", ve "Muhasebe eğitiminde teknoloji sınıflarının oluşturulmasının gerekli olduğunu", %69,3'ü "Muhasebe derslerinin grup oluşturularak işlenmesinin muhasebe eğitiminin verimliliğini artırdığını" ve "Öğrencilere UFRS ile ilgili bilgiler verilmediğini", %69,2'si "Okullarındaki muhasebe hocalarının konularında yeterli uygulamalı bilgiye sahip olmadıklarını", "Okul ders programlarının muhasebe eğitiminde öğrenci başarısını etkilediğini" ve "Muhasebe derslerinin haftalık ders saatlerinin yeterli olduğunu", %66,7'si "Muhasebe modüllerindeki bilgilerin güncel olmadığını", "Muhasebe dersi modüllerinin, içerik açısından ihtiyaca cevap verecek düzeyde olmadığını", %66,6'sı "Ders konularının sınıflara göre dağılımının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini",

%61,6'sı "Uygulama dersleri için her öğrencinin bireysel çalışma yapmasına olanak sağlayacak düzenlemelerin yapılması gerektiğini", %61,5'i "Öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarılarının çok yüksek olmadığını", "Ders programlarında araştırma yapmaya sevk edecek düzenlemelerin yapılması gerektiğini", "Verilen muhasebe ders çeşidinin yeterli olduğunu" ve "Muhasebe araç ve gereçlerinin muhasebe eğitimi için yeterli olmadığını", %59'u "Öğrencilere, muhasebe konularındaki güncel değişiklikler ile ilgili bilgi verilmediğini", "Muhasebe dersi modüllerindeki bilgilerin öğrencilerin seviyesine uygun olmadığını" ve "Okuldaki muhasebe öğretmenlerinin konularında yeterli teorik bilgiye sahip olduklarını", %56,4'ü "Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde muhasebe dersleri için fiziki ortam ve teknik altyapının yeterli olmadığını", %51,3'ü "Öğrencilerin muhasebe derslerine ilgili olduğunu", %48,7'si "Okullarında muhasebe eğitime gereken önemin verildiğini", %51,3'ü "Öğrencilerin aldıkları muhasebe eğitimi sonucu, mezun olduklarında muhasebe işlemlerini yapabilecek seviyeye gelmediklerini" ifade etmişlerdir.

3.3.3.3. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin Staj Eğitimine İlişkin Değerlendirmelerinin Frekans Değerleri

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin staj Eğitimine ilişkin analiz sonuçları Tablo 11'de yer almaktadır.

Tablo 11. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin staj eğitimine ilişkin düşünceleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Öğrencilerin işletmelerde yaptığı staj sonunda mesleki açıdan kazandıkları davranış değişikliği yeterlidir.	14 (35,9)	11 (28,2)	5 (12,8)	7 (17,9)	2 (5,1)	39 (100,0)
Öğrencilerin staj yapmış olduğu yerler muhasebe eğitimi açısından uygundur.	8 (20,5)	5 (12,8)	3 (7,7)	10 (25,6)	13 (33,3)	39 (100,0)
İşyerinde staj eğitimi uygulamasına ayrılan zaman yeterlidir.	15 (38,5)	13 (33,3)	3 (7,7)	5 (12,8)	3 (7,7)	39 (100,0)
Öğrencilerimiz staj yeri bulmakta çok zorlanmaktadır.	14 (35,9)	10 (25,6)	4 (10,3)	6 (15,4)	5 (12,8)	39 (100,0)
Staj yapan öğrencilerin aldıkları ücret yeterlidir.	11 (28,2)	14 (35,9)	2 (5,1)	5 (12,8)	7 (17,9)	39 (100,0)
Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde yapılan staj MYO'da verilen muhasebeyi anlamaya katkı sağlar.	2 (5,1)	7 (17,9)	5 (12,8)	10 (25,6)	15 (38,5)	39 (100,0)
Staj yapılan işletmede, öğrencilerin okulda aldıkları muhasebe eğitime uygun bilgi ve beceri kazandırılmaktadır.	20 (51,3)	11 (28,2)	1 (2,6)	5 (12,8)	2 (5,1)	39 (100,0)
Öğrenciler staj eğitiminde günlük çalışma süresinden daha fazla çalışmaktadırlar.	5 (12,8)	3 (7,7)	7 (17,9)	9 (23,1)	15 (38,5)	39 (100,0)
Öğrencilerin staj yaptığı yerlerde eğitici personel eksikliği var.	17 (43,6)	9 (23,1)	2 (5,1)	5 (12,8)	6 (15,4)	39 (100,0)
Öğrencilerimiz staj eğitiminde, mesleki açıdan kendilerini yetiştirme imkânına sahip olmaktadır.	5 (12,8)	4 (10,3)	3 (7,7)	10 (25,6)	17 (43,6)	39 (100,0)
Staj eğitimi faydalı olmaktadır.	8 (20,5)	4 (10,3)	3 (7,7)	6 (15,4)	18 (46,2)	39 (100,0)
Okulda verilen muhasebe eğitimi, öğrencilerin staj eğitiminde yaptıkları uygulamalar için yeterlidir.	2 (5,1)	6 (15,4)	5 (12,8)	15 (38,5)	11 (28,2)	39 (100,0)
Önceki dönemde öğrenciye müfredata göre eğitim yaptırmayan işyerlerine bir sonraki dönem staj için öğrenci gönderilmemelidir.	4 (10,3)	3 (7,7)	4 (10,3)	11 (28,2)	17 (43,6)	39 (100,0)
Stajyerlikte 3 günün işyerinde, 2 günün okulda geçmesi, öğrencilerin Okula veya İşyerine uyum sağlama konusunda problem oluyor.	4 (10,3)	8 (20,5)	2 (5,1)	11 (28,2)	14 (35,9)	39 (100,0)
Son sınıf (4.sınıf), tamamen beceri eğitimine ayrılmalıdır.	4 (10,3)	8 (20,5)	2 (5,1)	11 (28,2)	14 (35,9)	39 (100,0)
Beceri eğitimi 3.sınıfta da uygulanmalıdır.	3 (7,7)	6 (15,4)	5 (12,8)	9 (23,1)	16 (41,0)	39 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 11'e göre katılımcıların %79,5'i "Staj yapılan işletmede, öğrencilere okulda aldıkları muhasebe eğitime uygun bilgi ve beceri kazandırılmadığını", %71,8'i "İşyerinde staj eğitimi uygulamasına ayrılan zamanın yeterli olmadığını", "Önceki dönemde öğrenciye

müfredata göre eğitim yaptırmayan işyerlerine bir sonraki dönem staj için öğrenci gönderilmemesi gerektiğini”, %69,2’si “Öğrencilerin staj eğitiminde, mesleki açıdan kendilerini yetiştirme imkânına sahip olduklarını”, %66,7’si “Öğrencilerin staj yaptığı yerlerde eğitici personel eksikliğinin olmadığını”, “Okulda verilen muhasebe eğitiminin, öğrencilerin staj eğitiminde yaptıkları uygulamalar için yeterli olduğunu”, %64,1’i “Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde yapılan stajın MYO’da verilen muhasebeyi anlamaya katkı sağladığını”, “Beceri eğitimi 3.sınıfta da uygulanması gerektiğini”, “Son sınıfın (4.sınıf), tamamen beceri eğitimine ayrılması gerektiğini”, “Stajyerlikte 3 günün işyerinde, 2 günün okulda geçmesinin, öğrencilerin okula veya işyerine uyum sağlamasında probleme yol açtığını”, “Staj yapan öğrencilerin aldıkları ücretin yeterli olmadığını”, %61,6’sı “Öğrenciler staj eğitiminde günlük çalışma süresinden daha fazla çalıştıklarını”, “Staj eğitiminin faydalı olduğunu”, %61,5’i “Öğrencilerin staj yeri bulmakta çok zorlanmadıklarını”, %58,9’u “Öğrencilerin staj yapmış olduğu yerlerin muhasebe eğitimi açısından uygun olduğunu” belirtmişlerdir.

3.3.3.4. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin Muhasebe Mesleğine İlişkin Değerlendirmelerinin Frekans Değerleri

Mesleki ve teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin muhasebe mesleği konusundaki görüşleri Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin muhasebe mesleğine ilişkin düşünceleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Ülkemizde muhasebe mesleğine gereken önem verilmemektedir.	9 (23,1)	5 (12,8)	1 (2,6)	9 (23,1)	15 (38,5)	39 (100,0)
Muhasebe alanındaki değişiklikleri ve gelişmeleri sürekli takip etmek zorundasınız.	5 (12,8)	6 (15,4)	2 (5,1)	9 (23,1)	17 (43,6)	39 (100,0)
Muhasebe mesleğinin toplumda saygın bir yeri vardır.	15 (38,5)	11 (28,2)	1 (2,6)	5 (12,8)	7 (17,9)	39 (100,0)
Muhasebe mesleği toplumda çok tercih edilen bir meslektir.	9 (23,1)	4 (10,3)	2 (5,1)	13 (33,3)	11 (28,2)	39 (100,0)
Muhasebe mesleğinde iş bulma imkânı çok fazladır.	2 (5,1)	8 (20,5)	3 (7,7)	11 (28,2)	15 (38,5)	39 (100,0)
Muhasebe alanında çalışmayı seviyorum.	7 (17,9)	8 (20,5)	5 (12,8)	6 (15,4)	13 (33,3)	39 (100,0)
Muhasebe mesleği her zaman her yerde geçerliliği olan bir meslektir.	5 (12,8)	6 (15,4)	2 (5,1)	10 (25,6)	16 (41,0)	39 (100,0)
Muhasebe mesleğinde şirketlere danışmanlık yapma imkânı vardır.	5 (12,8)	4 (10,3)	3 (7,7)	11 (28,2)	16 (41,0)	39 (100,0)
Muhasebe öğretmeni olmak / muhasebe alanında çalışmak ayrıcalıklı bir durumdur.	14 (35,9)	12 (30,8)	5 (12,8)	3 (7,7)	5 (12,8)	39 (100,0)
Muhasebe dersini anlatmak oldukça zor ve yorucudur.	14 (35,9)	10 (25,6)	3 (7,7)	7 (17,9)	5 (12,8)	39 (100,0)
Muhasebe mesleği çok kazançlı bir meslektir.	7 (17,9)	5 (12,8)	2 (5,1)	10 (25,6)	15 (38,5)	39 (100,0)
Muhasebe mesleğinde teknolojiyi yakından takip etmek gerekmektedir.	5 (12,8)	9 (23,1)	2 (5,1)	9 (23,1)	14 (35,9)	39 (100,0)
Türkiye’de muhasebe mesleği bilgi için değil vergi için yapılmaktadır.	4 (10,3)	4 (10,3)	3 (7,7)	11 (28,2)	17 (43,6)	39 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 12’ye göre, Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi öğretmenlerinin %71,8’i “Türkiye’de muhasebe mesleğinin bilgi için değil vergi için yapıldığı”, %69,2’si “Muhasebe mesleğinde şirketlere danışmanlık yapma imkânının olduğu”, %66,7’si “Muhasebe öğretmeni olmanın / muhasebe alanında çalışmanın ayrıcalıklı bir durum olmadığı”, “Muhasebe alanındaki değişikliklerin ve gelişmelerin sürekli takip edilmesi gerektiği”, “Muhasebe mesleğinin toplumda saygın bir yerinin olmadığı”, “Muhasebe mesleğinde iş bulma imkânının çok fazla olduğu”, %66,6’sı “Muhasebe mesleğinin her zaman her yerde geçerliliği olan bir meslek olduğu”, %61,6’sı “Ülkemizde muhasebe mesleğine gereken önemin

verilmediği”, %64,1’i “Muhasebe mesleğinin çok kazançlı bir meslek olduğu”, %61,5’i “Muhasebe mesleğinin toplumda çok tercih edilen bir meslek olduğu”, “Muhasebe dersini anlatmanın zor ve yorucu olmadığı”, %59’u “Muhasebe mesleğinde teknolojiyi yakından takip etmek gerektiği” görüşündedirler. Öğretmenlerin %48,7’si muhasebe alanında çalışmayı sevdiğini ifade etmişlerdir.

3.3.4. Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarına İlişkin Bulgular

Ankete katılan meslek yüksekokulu öğretim elemanlarının %57,1’i meslekleri ile ilgili gelişmeleri takip etmediklerini ifade etmişlerdir. “Muhasebe öğretim elemanı olarak muhasebe eğitimi konusunda yeterli bilgi birikime sahip misiniz” sorusuna katılımcıların %35,7’si “evet”, %21,4’ü ise “kısmen” cevabını vermişlerdir. “Muhasebe Öğretim Elemanı Olarak Muhasebe Dersleri ile İlgili Eksikleriniz Nelerdir?” sorusuna ankete katılan öğretim elemanlarının %35,7’si uygulama eksiklerinin olduğunu, %28,6’sı bilgisayarlı muhasebe konusunda bilgi sahibi olmadıklarını belirtmiş, %14,3’ü ise eksiğinin olmadığını ifade etmiştir. Ankete katılanların %57,1’i ülkemizde muhasebe eğitimine gereken önemin verilmediğini de ifade etmişlerdir.

3.3.4.1. Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Muhasebe Eğitimine İlişkin Değerlendirmelerinin Frekans Değerleri

Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarının muhasebe eğitimi ile ilgili görüşleri Tablo 13’de yer almaktadır.

Tablo 13. Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarının muhasebe eğitimi ile ilgili düşünceleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde muhasebe eğitimine gereken önem verilmektedir.	3 (21,4)	4 (28,6)	2 (14,3)	4 (28,6)	1 (7,1)	14 (100,0)
Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde verilen muhasebe eğitimi, MYO bölümlerindeki muhasebe eğitiminde yeterli alt yapıyı oluşturmaktadır.	2 (14,3)	3 (21,4)	1 (7,1)	5 (35,7)	3 (21,4)	14 (100,0)
MYO’da muhasebe eğitimine gereken önem verilmektedir.	5 (35,7)	3 (21,4)	1 (7,1)	3 (21,4)	2 (14,3)	14 (100,0)
MYO’da okuyan öğrenciler içinde Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunu öğrenciler muhasebe derslerinde diğer öğrencilerden daha başarılıdır.	2 (14,3)	2 (14,3)	1 (7,1)	4 (28,6)	5 (35,7)	14 (100,0)
MYO’da verilen muhasebe eğitimi Lise’de verilen muhasebe eğitimi ile paralellik göstermektedir.	2 (14,3)	3 (21,4)	2 (14,3)	3 (21,4)	4 (28,6)	14 (100,0)
Öğrencilerimiz MYO’da aldıkları muhasebe eğitimi sonucunda, muhasebe işlemlerini yapabilecek seviyeye gelmektedirler	5 (35,7)	3 (21,4)	1 (7,1)	3 (21,4)	2 (14,3)	14 (100,0)
MYO’nun muhasebe araç ve gereçleri muhasebe eğitimini karşılamaya yeterlidir.	5 (35,7)	5 (35,7)	1 (7,1)	2 (14,3)	1 (7,1)	14 (100,0)
Öğrencilerimize, muhasebe konularındaki güncel değişiklikler ile ilgili bilgi vermekteyiz.	4 (28,6)	3 (21,4)	1 (7,1)	4 (28,6)	2 (14,3)	14 (100,0)
Yüksekokulumuzda muhasebe bölümü elemanları, konularında yeterli teorik bilgiye sahiptirler.	1 (7,1)	3 (21,4)	2 (14,3)	3 (21,4)	5 (35,7)	14 (100,0)
Yüksekokulumuzda muhasebe bölümü elemanları, konularında yeterli uygulamalı bilgiye sahiptirler.	5 (35,7)	3 (21,4)	1 (7,1)	3 (21,4)	2 (14,3)	14 (100,0)
Yüksekokulumuzda bizlere muhasebe mesleği ile ilgili gelişmeleri yakından takip edebilme imkânı sunulmaktadır.	5 (35,7)	4 (28,6)	1 (7,1)	3 (21,4)	1 (7,1)	14 (100,0)
MYO’da öğrencilerimize verdiğimiz muhasebe eğitimi çalışma hayatındaki muhasebe ile paralellik göstermektedir.	3 (21,4)	5 (35,7)	1 (7,1)	3 (21,4)	2 (14,3)	14 (100,0)
MYO’da verdiğimiz muhasebe ders saati yeterlidir.	2 (14,3)	3 (21,4)	1 (7,1)	5 (35,7)	3 (21,4)	14 (100,0)
MYO’da verdiğimiz muhasebe ders çeşidi yeterlidir.	1 (7,1)	2 (14,3)	3 (21,4)	3 (21,4)	5 (35,7)	14 (100,0)
Ders konularının sınıflara göre dağılımı yeniden gözden geçirilmelidir.	2 (14,3)	3 (21,4)	1 (7,1)	5 (35,7)	3 (21,4)	14 (100,0)
MYO’da muhasebe dersleri için fiziki ortam ve teknik altyapı yeterlidir.	3 (21,4)	5 (35,7)	1 (7,1)	3 (21,4)	2 (14,3)	14 (100,0)
MYO’da muhasebe derslerinde UFRS ve TMS paralelinde eğitimler verilmektedir.	5 (35,7)	3 (21,4)	1 (7,1)	3 (21,4)	2 (14,3)	14 (100,0)
MYO’da verdiğimiz muhasebe eğitiminin öğrencilerin beklentilerini karşıladığını düşünmekteyim.	4 (28,6)	3 (21,4)	2 (14,3)	3 (21,4)	2 (14,3)	14 (100,0)

Ders programlarında araştırma yapmaya sevk edecek düzenlemeler yapılmalıdır.	1 (7,1)	3 (21,4)	1 (7,1)	4 (28,6)	5 (35,7)	14 (100,0)
Muhasebe eğitiminde teknoloji sınıflarının oluşturulması gereklidir.	2 (14,3)	2 (14,3)	1 (7,1)	4 (28,6)	5 (35,7)	14 (100,0)
Uygulama dersleri için her öğrencinin bireysel çalışma yapmasına olanak sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.	1 (7,1)	1 (7,1)	2 (14,3)	6 (42,9)	4 (28,6)	14 (100,0)
Öğrencilerin alt yapılarının yetersiz olması muhasebe eğitiminde verimliliği düşürmektedir.	1 (7,1)	2 (14,3)	1 (7,1)	4 (28,6)	6 (42,9)	14 (100,0)
Muhasebe bölümü öğrencilerine işletme, iktisat, maliye gibi 4 yıllık bölümlere dikey geçişte kolaylıklar getirilmesi, öğrenci kalitesini dolayısıyla muhasebe eğitiminin kalitesini artırır.	-	1 (7,1)	2 (14,3)	5 (35,7)	6 (42,9)	14 (100,0)
Öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarıları çok yüksektir.	4 (28,6)	5 (35,7)	-	2 (14,3)	3 (21,4)	14 (100,0)
Öğrencilerimiz muhasebe derslerine ilgilidirler.	5 (35,7)	4 (28,6)	2 (14,3)	2 (14,3)	1 (7,1)	14 (100,0)
Öğrenciler uygulamalı derslerde daha başarılıdır.	2 (14,3)	3 (21,4)	1 (7,1)	4 (28,6)	4 (28,6)	14 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 13'e göre MYO öğretim elemanlarının %78,6'sı "Muhasebe bölümü öğrencilerine işletme, iktisat, maliye gibi 4 yıllık bölümlere dikey geçişte kolaylıklar getirilmesinin, öğrenci kalitesini dolayısıyla muhasebe eğitiminin kalitesini artıracaklarını", %71,5'i "Uygulama dersleri için her öğrencinin bireysel çalışma yapmasına olanak sağlayacak düzenlemelerin yapılması gerektiğini", "Öğrencilerin alt yapılarının yetersiz olmasının muhasebe eğitiminde verimliliği düşürdüğünü", %71,4'ü "MYO'nun muhasebe araç ve gereçleri muhasebe eğitimini karşılamaya yeterli olmadığını", %64,3'ü "MYO'da okuyan öğrenciler içinde Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunu öğrencilerin muhasebe derslerinde diğer öğrencilerden daha başarılı olduklarını", "Yüksekokulda öğretim elemanlarına muhasebe mesleği ile ilgili gelişmeleri yakından takip edebilme imkânı sunulmadığını", "Ders programlarında araştırma yapmaya sevk edecek düzenlemelerin yapılması gerektiğini", "Muhasebe eğitiminde teknoloji sınıflarının oluşturulmasının gerekli olduğunu", "Öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarılarının çok yüksek olmadığını", "Öğrencilerin muhasebe derslerine ilgili olmadıklarını", %57,2'si "Öğrencilerin uygulamalı derslerde daha başarılı olduklarını" %57,1'i "Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde verilen muhasebe eğitiminin, MYO bölümlerindeki muhasebe eğitiminde yeterli alt yapıyı oluşturduğunu", "MYO'da muhasebe eğitime gereken önemin verilmediğini", "Öğrencilerimiz MYO'da aldıkları muhasebe eğitimi sonucunda, muhasebe işlemlerini yapabilecek seviyeye gelmediklerini", "Yüksekokulda muhasebe bölümü elemanlarının, konularında yeterli teorik bilgiye sahip olduklarını ancak yeterli uygulamalı bilgiye sahip olmadıklarını", "MYO'da verilen muhasebe ders saatinin yeterli olduğunu", "MYO'da verilen muhasebe ders çeşidinin yeterli olduğunu", "Ders konularının sınıflara göre dağılımının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini", "MYO'da muhasebe dersleri için fiziki ortam ve teknik altyapının yetersiz olduğunu", "MYO'da muhasebe derslerinde UFRS ve TMS paralelinde eğitimler verilmediğini", %50'si "Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde muhasebe eğitime gereken önem verilmediğini", "MYO'da verilen muhasebe eğitiminin Lise'de verilen muhasebe eğitimi ile paralellik gösterdiğini", "Öğrencilere, muhasebe konularındaki güncel değişiklikler ile ilgili bilgi vermediklerini", "MYO'da verilen muhasebe eğitiminin öğrencilerin beklentilerini karşıladığını düşünmediklerini" ifade etmişlerdir.

3.3.4.2. Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Staj Eğitimine İlişkin Değerlendirmelerinin Frekans Değerleri

Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarının staj eğitimi ile ilgili görüşleri Tablo 14'de yer almaktadır.

Tablo 14. Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarının staj eğitimine ilişkin görüşleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Öğrencilerin staj yaptığı yerlerde eğitici personel eksikliği var.	5 (35,7)	3 (21,4)	2 (14,3)	3 (21,4)	1 (7,1)	14 (100,0)
Stajda öğrencilerimiz yüksekokulda gördükleri konuları pekiştirme imkânı elde etmektedirler.	4 (28,6)	5 (35,7)	2 (14,3)	2 (14,3)	1 (7,1)	14 (100,0)
Öğrencilerimiz alanları ile ilgili yerlerde staj yapmaktadırlar.	1 (7,1)	3 (21,4)	1 (7,1)	4 (28,6)	5 (35,7)	14 (100,0)
Öğrencilerimiz staj yeri bulmakta çok zorlanmaktadırlar.	2 (14,3)	4 (28,6)	2 (14,3)	3 (21,4)	3 (21,4)	17 (100,0)
Staj süresinin uzatılması gerektiğini düşünüyorum.	2 (14,3)	2 (14,3)	1 (7,1)	5 (35,7)	4 (28,6)	14 (14,00)
Staj eğitimi faydalı olmaktadır.	1 (7,1)	3 (21,4)	2 (14,3)	3 (21,4)	5 (35,7)	14 (14,0)
MYO da verilen muhasebe eğitimi, öğrencilerin staj eğitiminde yaptıkları uygulamalar için yeterlidir.	3 (21,4)	5 (35,7)	2 (14,3)	1 (7,1)	3 (21,4)	14 (100,0)
Staj yapılan yerlerde öğrencilerimize MYO'da öğrendiklerine uygun bilgi ve beceri kazandırılıyor.	6 (42,9)	3 (21,4)	2 (14,3)	2 (14,3)	1 (7,1)	14 (100,0)
Öğrencilerimize staj yapılan işyerlerinde işi öğretmiyorlar.	2 (14,3)	1 (7,1)	1 (7,1)	4 (28,6)	6 (42,9)	14 (100,0)
Öğrenciler staj eğitiminde günlük çalışma süresinden daha fazla çalışmaktadırlar.	2 (14,3)	1 (7,1)	2 (14,3)	3 (21,4)	6 (42,9)	14 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 14'e göre MYO öğretim elemanlarının %71,5'i "Öğrencilere staj yapılan işyerlerinde işi öğretmediklerini", %64,3'ü "Stajda öğrencilerin yüksekokulda gördükleri konuları pekiştirme imkânı elde etmediklerini", "Öğrencilerin alanları ile ilgili yerlerde staj yaptıklarını", "Staj süresinin uzatılması gerektiğini", "Staj yapılan yerlerde öğrencilere MYO'da öğrendiklerine uygun bilgi ve becerinin kazandırılmadığını", "Öğrencilerin staj eğitiminde günlük çalışma süresinden daha fazla çalıştıklarını", %57,1'i "Öğrencilerin staj yaptığı yerlerde eğitici personel eksikliğinin olmadığını", "Staj eğitiminin faydalı olduğunu", "MYO da verilen muhasebe eğitiminin, öğrencilerin staj eğitiminde yaptıkları uygulamalar için yeterli olmadığını" belirtmişlerdir.

3.3.4.3. Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Muhasebe Mesleğine İlişkin Değerlendirmelerinin Frekans Değerleri

Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarının muhasebe mesleği ile ilgili görüşleri Tablo 15'de yer almaktadır.

Tablo 15. Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarının muhasebe mesleğine ilişkin görüşleri

	1	2	3	4	5	Toplam
Ülkemizde muhasebe mesleğine gereken önem verilmemektedir.	2 (14,3)	3 (21,4)	1 (7,1)	5 (35,7)	3 (21,4)	14 (100,0)
Muhasebe alanında çalışmayı seviyorum.	5 (35,7)	4 (28,6)	1 (7,1)	2 (14,3)	2 (14,3)	14 (100,0)
Muhasebe mesleği her zaman her yerde geçerliliği olan bir meslektir.	4 (28,6)	4 (28,6)	2 (14,3)	1 (7,1)	3 (21,4)	14 (100,0)
Muhasebe dersini anlatmak oldukça zor ve yorucudur.	2 (14,3)	4 (28,6)	2 (14,3)	3 (21,4)	3 (21,4)	14 (100,0)
Muhasebe mesleği toplumda çok tercih edilen bir meslektir.	5 (35,7)	4 (28,6)	-	2 (14,3)	3 (21,4)	14 (100,0)
Muhasebe mesleğinde şirketlere danışmanlık yapma imkânı vardır.	2 (14,3)	2 (14,3)	1 (7,1)	4 (28,6)	5 (35,7)	14 (100,0)
Muhasebe alanındaki değişiklikleri ve gelişmeleri sürekli takip etmek zorundasınız.	2 (14,3)	2 (14,3)	1 (7,1)	6 (42,9)	3 (21,4)	14 (100,0)
Muhasebe mesleğinde teknolojiyi yakından takip etmek gerekmektedir.	3 (21,4)	1 (7,1)	2 (14,3)	4 (28,6)	4 (28,6)	14 (100,0)
Muhasebe mesleğinin toplumda saygın bir yeri vardır.	5 (35,7)	3 (21,4)	3 (21,4)	2 (14,3)	1 (7,1)	14 (100,0)
Muhasebe mesleği çok kazançlı bir meslektir.	1 (7,1)	3 (21,4)	1 (7,1)	4 (28,6)	5 (35,7)	14 (100,0)
Muhasebe mesleğinde iş bulma imkânı çok fazladır.	1 (7,1)	2 (14,3)	2 (14,3)	3 (21,4)	6 (42,9)	14 (100,0)
Türkiye’de muhasebe mesleği bilgi için değil vergi için yapılmaktadır.	2 (14,3)	3 (21,4)	2 (14,3)	3 (21,4)	4 (28,6)	14 (100,0)

1 Kesinlikle Katılmıyorum 2 Katılmıyorum 3 Kararsızım 4 Katılıyorum 5 Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 15 incelendiğinde katılımcıların %64,3’ü “Muhasebe alanında çalışmayı sevmediklerini”, “Muhasebe mesleğinin toplumda çok tercih edilen bir meslek olmadığını”, “Muhasebe mesleğinde şirketlere danışmanlık yapma imkânının olduğunu”, “Muhasebe alanındaki değişiklikleri ve gelişmeleri sürekli takip etme zorunluluğu olduğunu”, “Muhasebe mesleği çok kazançlı bir meslek olduğunu”, “Muhasebe mesleğinde iş bulma imkânının çok fazla olduğunu”, %57,2’si “Muhasebe mesleğinin her zaman her yerde geçerliliği olan bir meslek olmadığını”, “Muhasebe mesleğinde teknolojiyi yakından takip etmek gerektiğini”, %57,1’i “Ülkemizde muhasebe mesleğine gereken önemin verildiğini”, “Muhasebe mesleğinin toplumda saygın bir yeri olmadığını”, %50’si “Türkiye’de muhasebe mesleğinin bilgi için değil vergi için yapıldığını” ifade etmişlerdir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ile Meslek Yüksekokullarında okuyan öğrencilerin, muhasebe derslerine giren öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının muhasebe eğitimi, staj eğitimi ve muhasebe mesleği ile ilgili düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, Kahramanmaraş’ta Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde muhasebe ve finansman alanında okuyan 208 son sınıf öğrencisi ve derse giren 39 öğretmen ile Meslek Yüksekokullarının Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümünde son sınıfta okuyan 87 öğrenci ve muhasebe derslerine giren 14 öğretim elemanına anket uygulanmıştır.

Araştırma sonuçlarının ışığında aşağıdaki değerlendirmeler yapılabilir:

- Araştırma sonucunda Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesini tercih etmede öğrencilerin %39,9’u kendi karar verirken %60,1’inin ise aile başta olmak üzere başka etmenler sebebiyle meslek lisesini tercih ettiği görülmektedir. Çıkan bu sonuçlara göre, okullarda mesleki anlamda gerekli rehberlik hizmetlerinin verilmediği ve meslek liseleri konusunda gerekli kamuoyu oluşturulmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

- Mesleki Teknik Anadolu Liselerinde ve Meslek Yüksekokullarında staj yapan öğrencilerin, günlük çalışma süresinin üzerinde çalıştırıldığı, usta öğretici eksikliği olmamasına rağmen işletmelerde muhasebe mesleğine uygun bilgi ve beceri kazandırılmadığı, çay, temizlik vb. ayak işlerinde çalıştırıldıkları ortaya çıkmaktadır.
- Araştırma sonucunda Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin %64,4'ü ileride muhasebe mesleğini icra etmek istemediğini, büyük çoğunluğu (%63,9) ise tekrar seçme hakkı verilse meslek lisesini seçmeyeceğini beyan etmektedir. Yılmaz (2011) ile Yardımcıoğlu ve Büyükşalvarcı (2007) da yaptıkları çalışmada lise öğrencilerinin çoğunluğunun okudukları bölümlerde istekleri dışında eğitim aldıkları sonucuna ulaşmışlardır. Öğrencilerin bu okullara istemeyerek gelmesi toplumda meslek liselerine karşı olumsuz izlenim olmasından kaynaklanmış olabilir.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve MYO öğrencilerinin çoğunluğu muhasebe eğitimine gereken önemin verilmediği yönünde görüş bildirmişlerdir.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri MEGEP kapsamında yapılan derslerin grup oluşturularak işlenmesinin faydalı olduğunu ifade etmişlerdir.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde muhasebe ders saati ve çeşidinin öğrenciler için yeterli olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerindeki öğrencilerin staj yaptıkları işletmelerde ücretlerinin düzenli bir şekilde ödendiği görülmektedir. Bu durumun en önemli nedeni stajyer öğrenciye ücretini ödeyen işletmelere devlet katkısı verilmesidir. Bu katkı, öğrencilere ödenebilecek en az ücretin 20'den az çalışanı olan işletmeler için üçte ikisi, 20 ve üzerinde çalışanı olan işletmeler için üçte biridir.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerindeki öğrencilerin %74'ü okulda verilen eğitimin staj eğitimi için yeterli olmadığını ifade etmektedirler. Bunun sebebinin öğretim programı müfredatlarının hızlı değişen ve gelişen piyasa şartlarına aynı hızda uyum sağlayamaması ve kullanılan modüllerin güncel olmamasından kaynaklandığı söylenebilir.
- Karaca ve Çakır (2014:229)'ın çalışmalarındaki sonuca benzer şekilde bu çalışmada da Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerindeki öğrencilerin muhasebe eğitiminden memnuniyet düzeyleri düşüktür.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde görevli muhasebe öğretmenlerinin büyük çoğunluğu ders modüllerinin içeriklerinin ihtiyaca cevap vermediğini söylemektedirler. Bunun piyasa koşullarının hızlı bir şekilde değişmesinden ve modüllerin güncellenmemesinden kaynaklandığı söylenebilir.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin %51,3'ü eğitim hayatını tamamlayan meslek lisesi öğrencilerinin iş hayatında çalışabilecek yeterlilikte olmadığını ifade etmişlerdir. Bunun nedeni öğrencilerin isteksiz olarak meslek lisesine gelmeleri ve muhasebe mesleğini sevmemeleri olabilir.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerindeki öğretmenlerin %71,8'i teknoloji sınıflarının oluşturulması gerektiği görüşündedirler. Eleren ve Kayahan (2007)'in ve Süer (2007)'in yaptığı çalışmalarda da muhasebe eğitiminde teknolojik yetersizliklerin olduğu ve teknoloji sınıfının oluşturulmasının gerekli olduğuna vurgu yapılmıştır.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde öğretmenlerin büyük bir kısmı staj için ayrılan sürenin yeterli olmadığını düşünmektedirler. Milli Eğitim Bakanlığının staj sürelerinin yeniden yapılandırılması yönünde çalışmalar yapması gerekmektedir.
- MYO'da önlisans muhasebe bölümünde okuyan öğrencilerin çoğu bir lisans programına yerleşemediği için bu bölümü seçtiğini belirtmektedir. Bu sonuçlara göre, MYO'daki eğitim kalitesinin düşmesi kaçınılmaz olacaktır.

- MYO öğrencileri (%70,1) okulda aldıkları muhasebe eğitimi sonucu kendilerini muhasebe işlemlerini yapabilecek seviyede görmemektedirler.
- MYO’da teorik bilgilerin uygulamaya dönüştürülmediği ve staj süresinin kısa olması sebebiyle öğrencilerin bu açığı işyerlerinde kapatamadıkları tespit edilmiştir.
- MYO muhasebe bölümünde okuyan öğrenciler kendilerine güncel değişiklikler ile ilgili bilgi verilmediğini söylemektedirler. Araştırma sonuçlarına göre, bunun en büyük sebebi öğretim elemanlarının güncel değişiklikleri takip etmemesi (%57,1) ve kendilerini muhasebe alanında yeterli görmemeleri (%42,9) olabilir.
- MYO öğrencilerinin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerine göre staj yeri bulmakta zorlanmasının sebebi MYO öğrencilerinin staj süresinin çok kısa olması ve yaz döneminde yapılması sebebiyle işletmeler tarafından kabul edilmedikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.
- Otlu vd. (2012) ile Tugay ve Ömürbek (2014) tarafından yapılan çalışmaya benzer şekilde, bu çalışmada da MYO’ların gerekli fiziki (araç ve gereçler) ve teknolojik altyapıya sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Üniversite tarafından gerekli altyapı imkânlarının sunulmaması bu okullarda derslerin daha verimli ve kaliteli bir şekilde işlenmesini engellemektedir.
- MYO öğrencileri de Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinde olduğu gibi staj esnasında muhasebe dışında işler yapmakta ve standart çalışma süresinin üzerinde çalışmaktadırlar.
- MYO’da okuyan öğrencilere staj görmüş oldukları yerlerde eğitim sorumluları tarafından tam anlamıyla muhasebe işlemlerinin gösterilmediği araştırma sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Bu araştırmada hem Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri hem de Meslek Yüksekokullarında tespit edilen sorunları gidermek ve bu okullarda verilen muhasebe eğitiminin kalitesini artırmak amacı ile bazı çözüm önerileri sunulmuştur. Bu çözüm önerileri şunlardır:

- Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri düz Anadolu Liselerini kazanamayan ve sadece diploma almak amacı ile isteksiz bir şekilde tercih edilen okullar olmaktan kurtarılmalı, muhasebe mesleğinde çalışmak isteyenlerin bu bölümlere gelmeleri sağlanmalıdır. Bunun için de ilköğretimde gerekli mesleki rehberlik yapılmalı, öğrenciler ve aileler Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri hakkında bilinçlendirilmelidir.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine sınavla öğrenci alınmalıdır.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde okuyan öğrencilerin işletme, iktisat, maliye gibi kendi alanları ile ilgili lisans bölümlerini tercih etmeleri durumunda onlara ek puan verilmelidir. Bu durum hiç şüphesiz bu okullara gelecek öğrencilerin profilini dolayısıyla muhasebe eğitiminin kalitesini artıracaktır.
- MEGEP kapsamında uygulanan müfredat günümüz piyasa koşullarına ve öğrenci seviyelerine göre TÜRMOB ile işbirliği yapılarak güncellenmelidir.
- İşletmelerde staj gören öğrencilerin muhasebe dışında işlerde çalıştıkları ve çalışma sürelerinin uzun olduğu görülmektedir. Bu sorunu okulların engelleyebilmesi mümkün değildir. Çünkü okullar öğrencilerin staj eğitimine devam edebilmeleri için bu işletmelere bağımlıdırlar. Ayrıca bu konuda okulların resmi olarak bir yaptırım gücü yoktur. Resmi kurumlar ile eş güdümlü bir şekilde çalışarak öğrencilerin sadece kendi alanları ile ilgili çalışmalar yapması sağlanmalıdır.
- Stajyer öğrenci çalıştıran işletmelere verilen devlet teşviki tutarı artırılmalı ve kalıcı hale getirilmelidir.

- Staj eğitiminde öğrencilere alanları ile ilgili bilgi ve beceri kazandırmayan işletmelere bir sonraki dönemde staj için öğrenci gönderilmemelidir.
- Yanında staj yaptığı öğrencilere mesleğin gerektirdiği bilgi ve beceriyi kazandıran ve stajdan sonra bu öğrencileri işe alan işletmelere koordinatör öğretmen de onayının alınması şartı ile belirli bir süre ücret ve SGK prim desteği sağlanmalıdır. Bu durum işletmelerin öğrencilere iş öğretmesini de sağlayacaktır.
- Araştırmada Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde verilen muhasebe eğitiminin MYO'daki muhasebe eğitiminde yeterli alt yapıyı oluşturduğu görülmektedir. Bu nedenle sınavsız geçiş uygulaması yeniden getirilmeli fakat lise diploma puanının belirli bir puanın üzerinde olması vb. şarta bağlanmalıdır. Bu durum hem Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesindeki muhasebe eğitiminin kalitesini hem de MYO'daki muhasebe eğitiminin kalitesini artıracaktır.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde staj için ayrılan zamanın yeterli olmadığı görülmektedir. Bu nedenle öğrencilerin stajı 11.sınıfta başlatılmalı ve son sınıf (4.sınıf) tamamen staj eğitimine ayrılmalıdır.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde ve Meslek Yüksekokullarında fiziki ortam ve teknolojik altyapı güçlendirilmelidir.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde ve Meslek Yüksekokullarında öğrencilerin bir muhasebeci gibi çalışabileceği meslekle ilgili her türlü belgenin bulunduğu teknoloji sınıfları oluşturulmalıdır. Bu sayede öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmeleri sağlanacaktır.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde ve Meslek Yüksekokullarında okuyan öğrencilerin muhasebe mesleğinin gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip olmadıkları, bu okullarda verilen eğitimin piyasadaki işlemlere paralel olmadığı ve sadece teoride kaldığı görülmektedir. Bu nedenle ders içeriklerinin piyasa ihtiyaçlarına göre yeniden güncellenmesi, teoriden çok uygulamaya yönelik işlenmesi gerekmektedir.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde ve Meslek Yüksekokullarında okuyan öğrencilerin, özellikle uygulama derslerinde bireysel çalışma yapabilmeleri sağlanmalıdır.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde ve Meslek Yüksekokullarında ders programlarında araştırma yapmaya sevk edecek düzenlemeler yapılmalıdır.
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde ve Meslek Yüksekokullarında öğrencilerin muhasebe mesleğine karşı önyargılı olduğu anlaşılmaktadır. Muhasebeciler odası ile işbirliği yapılarak, muhasebe mesleğini tanıttak seminerler düzenlemeli, öğrenciler muhasebe mesleği hakkında bilinçlendirilmelidir.
- Öğretmenlikte kariyer basamakları oluşturulmalıdır. Bu kariyer basamakları için öğretmenler kendi alanları ile ilgili belirli aralıklarla hizmet içi eğitime tabi tutulmalıdır. Bu sayede öğretmenlerin alanları ile ilgi kendilerini sürekli yenilemesi sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin Lisansüstü öğrenime yönelmesini sağlayacak teşvik edici tedbirler yeniden düzenlenmelidir. Mevcut uygulamada öğretmenlerin fiilen girdiği ek ders ücretleri yüksek lisans yapan öğretmenlere %5, doktora yapan öğretmenlere %15 farklı ödenir şeklindedir. Bunun öğretmenlere ücret olarak yansımaları çok düşük kalmakta ve teşvik edici olmamaktadır. Bu nedenle, bu farklı ücret sisteminin ek derslerden değil de maaşları üzerinden yapılması daha uygun olacaktır. Yani yüksek lisans yapanlara maaşları %5, doktora yapanlara maaşları %15 fazla ödenmelidir.
- Öğretmenlerin alanları ile ilgili lisansüstü öğrenime yönelmelerini sağlayacak teşvik edici düzenlemeler yapılmalıdır.

- Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesindeki öğretmenler ile Meslek Yüksekokullarında çalışan öğretim elemanlarının muhasebe eğitimi ile ilgili uygulama alanında eksiklikleri olduğu görülmektedir. Bu eksiklikleri gidermek ve güncel değişiklikler hakkında bilgilendirmek amacı ile illerde bulunan muhasebeci odaları ile birlikte hizmet içi eğitimler ve seminerler düzenlenmelidir.
- MYO'larda eğitimde kullanılan araç ve gereçlerin güncellenmesi, bilgi teknolojilerindeki gelişmeler konusunda da bilgilendirilmesi gerekmektedir.
- MYO'da staj süresi 1 yıla uzatılmalı (eğitim-öğretimle birlikte yapılmalı) ve staj yapan öğrencilere tatmin edici ücret ödenmelidir.
- MYO muhasebe bölümü öğrencilerine işletme, iktisat, maliye gibi 4 yıllık bölümlere dikey geçişte kolaylıklar getirilmesi, öğrenci kalitesini dolayısıyla muhasebe eğitiminin kalitesini artıracaktır.
- MYO da öğretim elemanlarına ve öğrencilere muhasebe mesleği ile ilgili değişiklikleri ve gelişmeleri kurs, seminer, sempozyum vb. şekillerde yakından takip edebilme imkânı sunulmalıdır.

İşletmelerin Muhasebe ve Finansman departmanlarına ara eleman yetiştiren Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ile Meslek Yüksekokulları ülkemiz için önemli eğitim kurumlarıdır. Bu eğitim kurumlarının eksiklerinin giderilmesi ve çağdaş eğitim kurumları haline getirilmesi işletmelerin ihtiyaç duyduğu teknolojik ve mesleki bilgilerle donatılmış işgücü ihtiyacını karşılayacaktır.

KAYNAKÇA

- Başar, H., (2010). “*Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi Ve İş Dünyasının Beklentilerine Göre Yapılandırılması*”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Bay, M. M., (2010). “*MEGEP Kapsamında Ticaret Meslek Liselerindeki Muhasebe Eğitimi Uygulamasında Karşılaşılan Aksaklıklar Ve Çözüm Önerileri: Ankara Örneği*”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büte, M., (2010). “*Meslek Yüksekokulu Yöneticilerinin Kişisel ve Örgütsel Vizyonları*”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(4): 175-193.
- Çamtosun, İ., (2008). “*Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi Sürecinde Ticaret Meslek Liselerindeki Muhasebe Eğitiminin Meslek Yüksekokullarındaki Muhasebe Eğitimine Etkileri: İstanbul'da Bir Alan Araştırması*”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çiftçi, Y. ve Çemrek, N., (2018). “*Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi: Muğla İli'ndeki Meslek Liseleri Üzerine Bir Araştırma*”, *Ömer Halis Demir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(1): 192-208.
- Demirci, M.S., (2007). “*Ticaret Meslek Lisesinde Staj Yapan Öğrencilerin İşletmelerde Beceri Eğitiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Yolları*”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eleren, A. ve Kayahan, C., (2007). “*Muhasebe Eğitiminin Öğrenci Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında Bir Araştırma*”, *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, 7(23): 47-63.

- Gökgöz, A., (2007). “*Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Stajyerlikte Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri: İstanbul Örneği*”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- İmamoğlu, M., (2010). “*Ortaöğretim Kurumlarında Muhasebe Eğitimi ve Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi*”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kalaycı, Ş., (Ed.), (2006). *SPPS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Ankara, Asıl Yayın Dağıtım, 240s.
- Kandemir, T., Kardeş, Z. ve Baykut, E., (2016). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açıları: Afyon Kocatepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Örneği”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2): 133-151.
- Karaca, N. ve Çakır S., (2014). “Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) Muhasebe – Finansman Alanı Modüllerinin Etkinliğinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma”, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(31): 213-231.
- Otlu, F., Durmuş, A. F. ve Solak, B., (2012). “Meslek Yüksekokulları Muhasebe ve Vergi Bölümlerindeki Muhasebe Eğitimi ve Bölümün Geleceği Hakkında Bir Araştırma: Malatya Meslek Yüksekokulu Uygulaması”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (55): 35-50.
- Süer, H. M., (2007). “*Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Eğitiminden Beklentiler ve Karşılaşılan Sorunlar*”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tekşen, Ö., Tekin, M. ve Gençtürk, M., (2010). “Muhasebe Eğitiminin Değerlendirilmesi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’ne Bağlı Meslek Yüksekokulları Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (46): 100-112.
- Tugay, O. ve Ömürbek, V., (2014). “Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Derslerinin Uygulamada Kullanılma Düzeyi ve Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma, *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3): 53-74.
- Yardımcıoğlu, M. ve Büyükşalvarcı, A., (2007). “Muhasebe Eğitiminde Meslek Yüksekokullarının Yeterliliği ve Tercih Edilme Sebepleri: Selçuk Üniversitesinde Bir Uygulama”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (36): 173-178.
- Yılmaz, Y., (2011). “*İşletmelerdeki Beceri Eğitimi Uygulamasının Muhasebe Eğitimine Katkısı ve Erzurum İl Genelindeki Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerinde Bir Uygulama*”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum.

www.megep.meb.gov.tr